

יסודות הכלכלה מאקרו

פרק 13 - מבחן מספר 1

תוכן העניינים

1. כללי.....1

מספר 1:

שאלות:

שאלה פתוחה:

$$(1) \quad C = 1600 + 0.8Y_d \quad \text{הצריכה הפרטית}$$

$$G = 1250 \quad \text{הצריכה הציבורית}$$

$$T = 1250 \quad \text{המיסים}$$

$$I = 300 - 20r \quad \text{ההשקעות}$$

$$X = 1200 + 400 \left(\frac{E}{P} \right) \quad \text{היצוא}$$

$$IM = 1500 + 0.2Y - 600 \left(\frac{E}{P} \right) \quad \text{היבוא}$$

$$E = 2 \quad \text{שער החליפין הנומינלי}$$

$$r = 10\% \quad \text{שער ריבית (קבוע)}$$

$$P = 1 \quad \text{רמת המחירים בארץ}$$

$$Y_f = 8000 \quad \text{תוצר בתעסוקה מלאה}$$

א. מצאו שיווי משקל במשק ותארו את מצב המשק (תעסוקה, מאזן התשלומים, תקציב הממשלה). יש להציג דו"ח מקורות ושימושים וכן את מאזן התשלומים.

ב. הממשלה מעוניינת להביא את המשק לתעסוקה מלאה תוך שמירה על תקציב מאוזן והשגת איזון במאזן התשלומים ביחד. לשם כך, היא מבצעת מדיניות פיסקלית (שינוי בצריכה הציבורית ובמיסים) ומשנה את שער החליפין. מה השינויים הדרושים להשגת מטרותיה?

ג. מה תהיה התשובה לסעיף ב', אם בנוסף הממשלה מעוניינת גם להגדיל את ההשקעות בסכום של 40 ומורידה לשם כך את הריבית. מה יהיה השינוי בשער הריבית, בשער החליפין, בצריכה הציבורית ובמיסים?

חלק ב':

(1) להלן נתונים על משק בשנת 2001 (במיליוני ₪):

השקעה גולמית – 3800

פחת – 100

צריכה ציבורית – 3000

מס הכנסה – 1000

קצבאות שונות ודמי אבטלה – 500

הכנסות משכר – 3000

הכנסות מרווחים – 5000

עודף יבוא – 800

רווחים שלא חולקו – 100

בנוסף ידוע שלא מוטלים כל מיסים נוספים ולא משולמות כל קצבאות או סובסידיות נוספות.

מכאן ניתן להסיק, כי בשנת 2001:

- א. התוצר הלאומי הגולמי 8100, ההכנסה הפנויה 7400 והחיסכון הלאומי 2900.
- ב. התוצר הלאומי הנקי 8100, ההכנסה הפנויה 8000 והחיסכון האישי 5300.
- ג. התוצר הלאומי הגולמי 8000, ההכנסה הפנויה 7400 והחיסכון הממשלתי שלילי.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

(2) מנתוני החשבונאות הלאומית של שנה מסוימת נובע כי סך הצריכה הפרטית והצריכה הציבורית היו גדולים מהתל"ג. מכאן נובע כי:

- א. יש טעות בנתונים.
- ב. כל הטענות האחרות שגויות.
- ג. קיים גירעון בתקציב הממשלה.
- ד. המשק הוא בהכרח משק פתוח והייבוא גבוה מהייצוא.
- ה. ייתכן שההשקעה הגולמית שלילית.

(3) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
תוצר תעסוקה מלאה – 5000, תוצר שיווי משקל – 4000, הפער הדיפלציוני – 500, הנטייה השולית לצרוך – 0.8. במשק מוטל מס יחסי של 25%. מכאן נובע כי:

- א. הנטייה השולית לייבא 0.2.
- ב. הנטייה השולית לייבא 0.1.
- ג. הנטייה השולית לייבא 0.05.
- ד. משוואת הביקוש המצרפי היא: $AD = 2000 + 0.75Y$.

(4) להלן נתונים על משק בשנה מסוימת:
משק מצוי בתעסוקה מלאה ברמת תוצר 20,000.

$$X = 800 + 400 \left(E * \frac{\$P}{P} \right) \quad \text{היצוא}$$

$$IM = 500 + 0.1Y - 100 \left(E * \frac{\$P}{P} \right) \quad \text{היבוא}$$

שער החליפין הנומינלי - $E = 2.5$

מחיר בחו"ל - $\$P = 1$

רמת המחירים בארץ - $P = 1$

העברות שוטפות לארץ - $TR = 150$

1. הרזרבות של המדינה ירדו ב-300.
2. במשק יש גירעון של 450 בחשבון השוטף.
3. אם המשק יעבור למשטר של שער חליפין נייב (הניחו שהמשק נשאר בתעסוקה מלאה) אז שער החליפין בשיווי משקל יהיה 3.1 שקל לדולר.

- א. רק טענה 1 נכונה.
- ב. רק טענה 2 נכונה.
- ג. טענות 1 ו-3 נכונות.
- ד. כל הטענות נכונות.
- ה. רק טענה 3 נכונה.

5) שוק הכסף נמצא בשיווי משקל. באיזה מהמקרים הבאים תהיה בהכרח עלייה של שער הריבית:

- 1. רמת המחירים עלתה ובמקביל כמות הכסף הנומינלית גדלה.
- 2. התוצר גדל ובמקביל כמות הכסף הנומינלית גדלה.
- 3. התוצר קטן ובמקביל כמות הכסף הנומינלית קטנה.

- א. רק טענה 1 נכונה.
- ב. רק טענה 2 נכונה.
- ג. רק טענות 1 ו-2 נכונות.
- ד. רק טענה 3 נכונה.
- ה. כל הטענות אינן נכונות.

6) איזה מהשינויים הבאים ישפיע על הביקוש המצרפי באותו כיוון:

- א. הגדלת הצריכה הציבורית, עלייה בשער החליפין ועלייה של שער הריבית.
- ב. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י הטלת מיסים, עלייה של התוצר בחו"ל וירידה בשער הריבית.
- ג. פיחות בשער החליפין, ירידה של שער הריבית, הקטנת תשלומי העברה.
- ד. הגדלת תשלומי העברה במימון ע"י הטלת מיסים, ייסוף בשער החליפין, הורדת מכסים.

7) במשק נהוג משטר שער חליפין נייב עם תנועות הון נכנסות. איזה מהשינויים הבאים ישפיעו על שער החליפין באותו כיוון:

- א. גידול של התוצר המקומי ועלייה בשער הריבית המקומי.
- ב. קיטון בתוצר המקומי ועלייה בשער הריבית העולמי.
- ג. גידול בהעברות שוטפות לארץ ועלייה בתוצר של חו"ל.
- ד. ציפיות לצמיחה של התוצר המקומי והגדלת המיסים.

(8) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):

$$C = 2500 + 0.6Yd \text{ - הצריכה הפרטית}$$

$$G = 1000 \text{ - הצריכה הציבורית}$$

$$T = 750 \text{ - המיסים}$$

$$I = 580 - 15r \text{ - ההשקעות}$$

$$X = 500 + 200 \left(E * \frac{\$P}{P} \right) \text{ - היצוא}$$

$$IM = 950 + 0.1Y - 200 \left(E * \frac{\$P}{P} \right) \text{ - היבוא}$$

$$E = 2.5 \text{ - שער החליפין הנומינלי}$$

$$r = 12\% \text{ - שער ריבית (קבוע)}$$

$$\$P = 1 \text{ - מחיר בחו"ל}$$

$$P = 1 \text{ - רמת המחירים בארץ}$$

$$Y_f = 11,000 \text{ - תוצר בתעסוקה מלאה}$$

מכאן שבשיווי משקל:

א. התוצר 8,000 והפער הדיפלציוני 3,000.

ב. הצריכה הפרטית 6,850 ועודף הייצוא 250.

ג. החיסכון הפרטי 400 והגירעון הציבורי 250.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

(9) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון סחורות ושירותים.

נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.8 והנטייה השולית

לייבא שווה 0.05. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה את

תשלומי ההעברה ב-100 ומממנת זאת ע"י מכירת אג"ח. מכאן ש:

א. הצריכה הפרטית תגדל ב-336 ועודף הייבוא יקטן ב-16.

ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-256 והייבוא יגדל ב-16.

ג. הצריכה הפרטית תגדל ב-336 ועודף הייצוא יקטן ב-16.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

(10) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון סחורות ושירותים.

נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.8 והנטייה השולית

לייבא שווה 0.04. במשק מוטלים מיסים יחסיים גובה 20% מהתוצר. הממשלה

מקטינה את תשלומי ההעברה ב-100 ובמקביל גדל הייצוא ב-40. מכאן ש:

א. הצריכה הפרטית תקטן ב-144, והגירעון במאזן התשלומים יקטן ב-44.

ב. הצריכה הפרטית תקטן ב-80, והייבוא יגדל ב-4.

ג. הצריכה הפרטית תגדל ב-376, והייבוא יגדל ב-16.

ד. הצריכה הפרטית תגדל ב-376, והגירעון במאזן התשלומים יקטן ב-24.

11 להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):

הצריכה הפרטית - $C = 2500 + 0.6Yd$

הצריכה הציבורית - $G = 1000$

המיסים - $T = 750$

ההשקעות - $I = 580 - 15r$

היצוא - $X = 500 + 200 \left(E * \frac{\$P}{P} \right)$

היבוא - $IM = 950 + 0.1Y - 200 \left(E * \frac{\$P}{P} \right)$

שער החליפין הנומינלי - $E = 2.5$

שער ריבית (קבוע) - $r = 12\%$

מחיר בחו"ל - $\$P = 1$

רמת המחירים בארץ - $P = 1$

תוצר בתעסוקה מלאה - $Y_f = 11,000$

הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית במימון ע"י מכירת אגרות חוב לציבור בסך 1000.

מכאן שבשיווי משקל:

א. המשק יגיע לתוצר של תעסוקה מלאה.

ב. הצריכה הפרטית תגדל ב-1200 ועודף הייבוא יגדל ב-200.

ג. הגירעון הציבורי וההשקעות לא ישתנו.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

12 משק סגור מצוי באבטלה. הממשלה תמיד מממנת את הוצאותיה ע"י הטלת

מיסים קבועים. עקב לחצי הציבור הגדילה הממשלה את תקציב החינוך ללא

שינוי במרכיבי התקציב האחרים. מכאן:

א. מאחר שהממשלה צריכה להטיל מיסים למימון הגידול בתקציב החינוך,

תהיה פגיעה בצריכה הפרטית.

ב. הביקוש הכולל במשק והתוצר לא ישתנו כתוצאה מצעד זה, מאחר

שהממשלה צריכה להטיל מיסים למימון הגידול בתקציב החינוך.

ג. הצריכה הפרטית תגדל מפני שהוצאות החינוך של משקי הבית יקטנו

ויועברו לצריכה אלטרנטיבית.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

- 13** במשק "האופים" מייצרים קמח ולחם בלבד.
להלן נתונים על פעילות שתי הפירמות והממשלה:
פירמת "הקמח": מכירות לממשלה – 80,000, מכירות לצרכנים פרטיים – 150,000, מכירות לפירמת "לחם" – 100,000, קניית חיטה מחו"ל – 120,000, תשלומי שכר – 170,000 וגידול במלאי – 10,000.
פירמת "לחם": מכירות לממשלה – 90,000, מכירות לצרכנים פרטיים – 210,000, פירמת "לחם" שילמה שכר בסך 110,000 ואינה מחזיקה מלאי של לחם.
הממשלה שילמה לעובדיה שכר בסך 50,000. בנוסף הממשלה הטילה מיסים בסך 30,000 ושילמה קצבאות לתושבי המדינה בסך 40,000.
מכאן ש:
- א. התוצר במשק 470,000 וההכנסה הפנויה 480,000.
ב. ההשקעה במשק 10,000 והחיסכון הפרטי 110,000.
ג. הוצאות הממשלה 50,000 והגירעון בתקציב הממשלה 40,000.
ד. הערך המוסף של הממשלה 220,000.

- 14** להלן מספר טענות לגבי המודל הכללי:
- א. מדיניות מוניטארית מרחיבה תגדיל את התוצר הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.
ב. מדיניות פיסיקלית מרחיבה תגדיל את התוצר הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.
ג. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י מכירת אג"ח תגדיל את התוצר בטווח הקצר, אך תקטין את ההשקעות בטווח הארוך.
ד. הגדלת כמות הכסף תקטין את שער הריבית הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.

תשובות סופיות:

שאלה פתוחה:

- 1) א. ראו סרטון. ב. ראו סרטון. ג. ראו סרטון.

חלק ב':

1) א'	2) ד'	3) ב'	4) ג'	5) ה'	6) ב'	7) ג'
8) ג'	9) ג'	10) א'	11) ב'	12) ד'	13) א'	14) ג'